

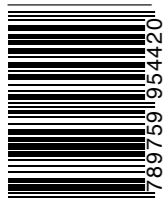
Kıtaplara vakfedilen bir ömre tuhfe
İsmail E. Erünsal'a
Armağan

Kütüphanecilik, kitap tarihi ve edebiyat tarihi alanlarındaki çalışmaları ile tanınan ve hayatının 33 yılını akademik camiada geçiren İsmail E. Erünsal, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü'nde (1977-1990) ve Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Arşivcilik Bölümü'nde (1990-2010) öğretim üyesi olarak çalışmıştır. Her biri sahasında tanınmış onlarca kitap ve makaleleri arasında, *The Life and Works Tacı-zade Cafer Çelebi with a Critical Edition of His Divân* (1983); *Menâkıbu'l-Kudsiyye fî Menâsibi'l-Ünsiyye* (Ahmet Yaşar Ocak ile, 1984); *Türk Kütüphaneleri Tarihi* (1988); *Osmanlı Vakıf Kütüphaneleri: Tarihî Gelişimi ve Organizasyonu* (2008); *XV. XVI. Asır Bayrami Melamiliği'nin Kaynaklarından Abdurrahman el-Askeri'nin Mir'atü'l-Işk'ı* (2008); *The Archival Sources of Turkish Literary History* (2008), *Aslına Dönüş: Mısır Valisi Mehmed Ali Paşa'nın Kavala kasabası ile İlgili Bağları: Mimari Eserler, Kitabeler ve Belgeler* (Heat W. Lowry ile, 2011); *Osmanlılarda Sahaflık ve Sahaflar* (2013) gibi her biri kendi alanında temel başvuru kaynağı olan önemli eserleri bulunmaktadır. Hayatını ilme ve araştırmaya adanmış olan Erünsal'ın eserleri, saha çalışanları için vazgeçilmez eserler haline gelmesinin yanısıra çok sayıda araştırmaya metodolojik açıdan rehberlik de etmektedir.

Yorulmak bilmeden çalışan ve ilme hizmeti kendisine şiar edinmiş olan İsmail E. Erünsal'a armağan edilmek üzere, her biri alanında tanınmış meslektaşlarının yazdığı makalelerden oluşan "Tuhfe" iki ciltte toplandı. Erünsal Hocanın dostu, arkadaşı ve öğrencileri olan akademisyenlerin yazılarının yer aldığı ve muhtelif konuları ele alan toplam 44 makale, bu *Armağan* vesilesiyle ilk defa yayınlanmaktadır.

Bu *Armağan*, ilmî kişiliğiyle birçok araştırmacıya örnek olan İsmail E. Erünsal'ın hayatı hakkında ayrıntılı bilgi sunmasının yanısıra tarih, edebiyat, tasavvuf, kütüphanecilik ve arşivcilik sahasındaki meraklı araştırmacılara eşsiz bir kaynak niteliği taşımaktadır.

TK 978-975-995-441-3
978-975-995-442-0

9 789759 954420

İsmail E. Erünsal'a

Armağan

1

TARİH

ÜLKE
ARMAĞAN

KİTAPLARA VAKFEDİLEN
BİR ÖMRE TUHFE

İsmail E. Erünsal'a
Armağan

1

TARİH

ÜLKE
ARMAĞAN

Kıtaplara vakfedilen bir ömre tuhfe
İsmail E. Erünsal'a
Armağan

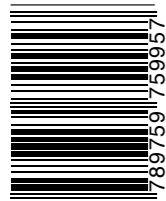
Kütüphanecilik, kitap tarihi ve edebiyat tarihi alanlarındaki çalışmaları ile tanınan ve hayatının 33 yılını akademik camiada geçiren İsmail E. Erünsal, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü'nde (1977-1990) ve Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Arşivcilik Bölümü'nde (1990-2010) öğretim üyesi olarak çalışmıştır. Her biri sahasında tanınmış onlarca kitap ve makaleleri arasında, *The Life and Works Tacı-zade Cafer Çelebi with a Critical Edition of His Divân* (1983); *Menâkıbu'l-Kudsiyye fî Menâsibi'l-Ünsiyye* (Ahmet Yaşar Ocak ile, 1984); *Türk Kütüphaneleri Tarihi* (1988); *Osmanlı Vakıf Kütüphaneleri: Tarihî Gelişimi ve Organizasyonu* (2008); *XV. XVI. Asır Bayrami Melamiliği'nin Kaynaklarından Abdurrahman el-Askeri'nin Mir'atü'l-Işk'ı* (2008); *The Archival Sources of Turkish Literary History* (2008), *Aslına Dönüş: Mısır Valisi Mehmed Ali Paşa'nın Kavala kasabası ile İlgili Bağları: Mimari Eserler, Kitabeler ve Belgeler* (Heat W. Lowry ile, 2011); *Osmanlılarda Sahaflık ve Sahaflar* (2013) gibi her biri kendi alanında temel başvuru kaynağı olan önemli eserleri bulunmaktadır. Hayatını ilme ve araştırmaya adanmış olan Erünsal'ın eserleri, saha çalışanları için vazgeçilmez eserler haline gelmesinin yanısıra çok sayıda araştırmaya metodolojik açıdan rehberlik de etmektedir.

Yorulmak bilmeden çalışan ve ilme hizmeti kendisine şiar edinmiş olan İsmail E. Erünsal'a armağan edilmek üzere, her biri alanında tanınmış meslektaşlarının yazdığı makalelerden oluşan "Tuhfe" iki ciltte toplandı. Erünsal Hocanın dostu, arkadaşı ve öğrencileri olan akademisyenlerin yazılarının yer aldığı ve muhtelif konuları ele alan toplam 44 makale, bu *Armağan* vesilesiyle ilk defa yayınlanmaktadır.

Bu *Armağan*, ilmî kişiliğiyle birçok araştırmacıya örnek olan İsmail E. Erünsal'ın hayatı hakkında ayrıntılı bilgi sunmasının yanısıra tarih, edebiyat, tasavvuf, kütüphanecilik ve arşivcilik sahasındaki meraklı araştırmacılara eşsiz bir kaynak niteliği taşımaktadır.

TK 978-975-995-441-3

975-975-995-443-7

9 789759 759957

İsmail E. Erünsal'a

Armağan

2

EDEBİYAT

TASAVVUF

KÜTÜPHANECİLİK

ARŞİVCİLİK

ÜLKE
ARMAĞAN

KİTAPLARA VAKFEDİLEN
BİR ÖMRE TUHFE

İsmail E. Erünsal'a
Armağan

2

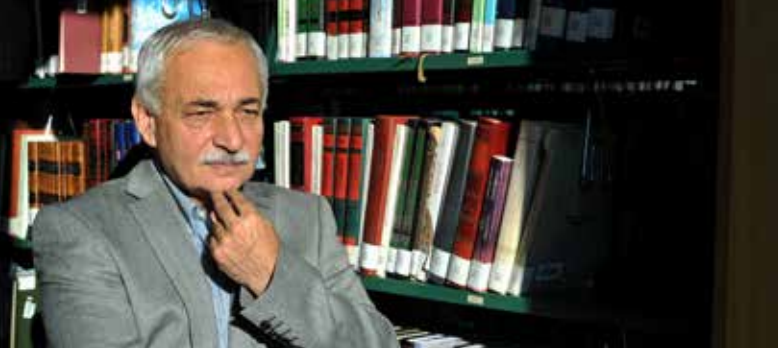
EDEBİYAT VE TASAVVUF

KÜTÜPHANECİLİK VE ARŞİVCİLİK

ÜLKE
ARMAĞAN

KİTAPLARA VAKFEDİLEN

BİR ÖMRE TUHFE

*İ*smail E. Erünsal'a
r m a ğ a n

1

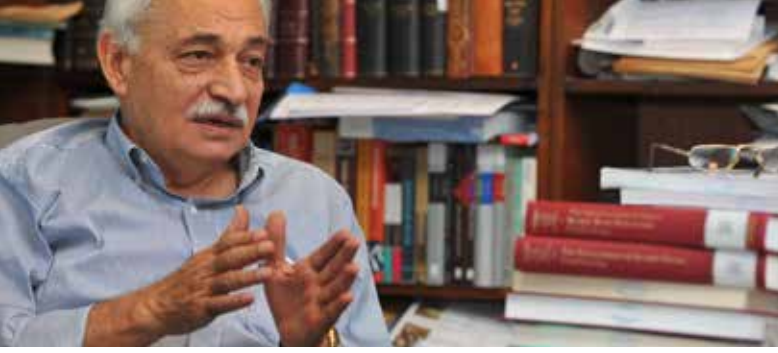
TARİH

ÜLKE
ARMAĞAN

KİTAPLARA VAKFEDİLEN

BİR ÖMRE TUHFE

A İsmail E. Erünsal'a
r m a ğ a n

2

EDEBİYAT VE TASAVVUF

KÜTÜPHANECİLİK VE ARŞİVCİLİK

ÜLKE
ARMAĞAN

Ülke Kitapları: 27/1
Ülke Armağan: 1/1

KİTAPLARA VAKFEDİLEN
BİR ÖMRE TUHFİ
İSMAİL E. ERÜNSAL'A ARMAĞAN
1. cilt: Tarih

Hazırlayanlar:
Hatice Aynur
Bilgin Aydın
Mustafa Birol Ülker

Kitap tasarımı:
Ersu Pekin

© Tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yazarların ve yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz

İsmail E. Erünsal'a Armağan'ın yayın hakları Ülke Yayınları'na aittir.

Birinci basım: Ocak 2014
Takım No: 978-975-995-441-3
ISBN: 978-975-995-442-0 (1.c.)

Baskı:
Ülke Yayın Haber Tic. Ltd. Şti.
Klodfarer Cad. No: 3 Kat: 1
Sultanahmet/İstanbul
Tel: (212) 518 95 78 Faks: (212) 518 95 81
Sertifika No: 19499

Cilt:
Güven Mücellit & Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Tel: (212) 445 00 04

Dağıtım ve satış:
Ana Basın Yayın
Molla Fenari Sok. No: 28
Yıldız Han giriş katı
Tel: (212) 526 99 41 (3 hat)
Faks: (212) 519 04 21
Cağaloğlu / İstanbul

İçindekiler

1. CİLT

11	Sunuş
17 – 59	GİRİŞ
19	<i>İsmail E. Erünsal'ın hayatı ve eserleri</i> Hatice Aynur-Bilgin Aydın-Mustafa Birol Ülker
61 – 626	TARİH
63	<i>Yeni vesikalar ışığında Sabatay Sevi (Ö. 1676)</i> Erhan Afyoncu
81	<i>Osmanlı sulhunun (Pax Ottomana) kurulmasında hukukun rolü</i> M. Âkif Aydın
101	<i>17-19. yüzyıl tahvil ahkâm defterlerinde alt serilerin ortaya çıkışı</i> Bilgin Aydın
129	<i>Joseph Von Hammer-Purgstall (1774-1856) ve Fundgruben Des Orientis (Şark'ın Hazinesi) dergisi</i> Kemal Beydilli
277	<i>İstanbul Fatih'deki Hâfız Ahmed Paşa Külliyesi'nin vakfiyesi</i> Mustafa L. Bilge
331	<i>II. Bâyezîd'in tarih merakı üzerine bir not: Fenarîzâde Alâeddîn Ali'nin anonim Osmanlı tarihi derlemesi</i> Feridun M. Emecen

- 345 *Osmanlı ekonomisinde 19. yüzyılda devletin ticarete müdahalesi: Yed-i vâhid*
Mehmet Genç
- 371 *Gülfem Hatun ve yeni ortaya çıkan vakfiyesi*
Nuray Urkaç Güler
- 387 *Osmanlı vakıflarında idarî bozukluklar ve mütevellî*
Mehmet İpşirli
- 405 *16. asırda telif ettikleri eserler çerçevesinde tarihçilerin himayesi hakkında bazı notlar*
Hilal Kazan
- 423 *Medine tarihçisi Semhûdî ve Vefâü'l-Vefâ adlı eseri*
Mustafa S. Küçükaşcı
- 447 *Hattât Bakkal Ahmed Ârif Efendi (1836-1909) ve ailesi*
Talip Mert
- 465 *Yakın geçmişten kültür ve sanat notları: Türkiye'de 1945 yılı*
Selçuk Mülayim
- 477 *Büyük Selçuklular'da şahnelik müessesesi ve şahnelerin taht kavgalarındaki rolü*
Abdülkerim Özaydın
- 505 *Osmanlı kadılarının ceza davalarına bakma salahiyeti ve şer'iyeye sicillerindeki had cezalarına dair kayıtlar*
Ekrem Tak
- 515 *İbrâhîm Müteferrika ve Risâle-i İslâmiyye*
Baki Tezcan
- 557 *Yeni belgeler ışığında tulumbacıbaşı Gerçek Davud Ağa ve tulumbacı şeritçileri esnafta*
Kenan Yıldız

- 587 *Osmanlı İmparatorluğunda tütün sektörünün yan kolları: Lüleci ve çubukçu esnafları*
Fehmi Yılmaz
- 597 *Lütfî Paşa'nın (ö. 970/1563) Osmanlı haberleşme ve ulaşım sistemine ulak zulmü bağlamında getirdiği yenilikler*
Ali Yücel Yürük

2. CİLT

639 – 989 EDEBİYAT VE TASAVVUF

- 641 *Bazı atasözlerindeki anlam belirsizliğinin nedenleri*
Nurettin Albayrak
- 653 *Halide Nusret Zorlutuna'nın Hanım Mektupları ve kadınların toplumsal cinsiyetine bağlı stereotipik iletişim öğeleri*
Edith Gülçin Ambros
- 681 *I. Mahmûd'un (ö. 1754) kütüphaneleri ve tarih manzumeleri*
Hatice Aynur
- 735 *İbnülemin Mahmud Kemal Bey'in manzum öfkesi*
M. Uğur Derman
- 741 *Nâmık Kemâl (ö. 1888) ve Leskofçalı Gâlib (ö. 1867)*
İnci Enginün
- 769 *Baharı şiirle karşılamak: Kenzî ve Nevrûziyyesi*
İsmail Güleç
- 797 *Kavalalı Mehmed Ali Paşa's kapı Kethüdası Mehmed Necib Efendi & Necib Paşa endower of the Necip Paşa Kütüphanesi in Tire were one and the same individual*
Heath W. Lowry
- 807 *Türkiye tasavvuf tarihi yazıcılığında Melamîler: yaklaşımlar, katkılar, sorunsallar*
Ahmet Yaşar Ocak

- 831 *Osmanlı edebiyatında zeyil geleneği*
Abdülkadir Özcan
- 851 *The importance of Persian for Ottoman literary gentlemen: two Turkish treatises on aspects of the language by Kemal Pashazade (d. 1536)*
Jan Schmidt
- 865 *Divan şairlerinin kurgulanmış benlikleri olarak mahlaslar*
Bahadır Süreli
- 881 *Tâcizâde Ca'fer Çelebi'nin (ö. 921/1515) çevresindeki şairler ve onun için yazılmış şiirler*
Fatma Meliha Şen
- 915 *"Melâmet Söndü Şark'ın Her Yerinde..." Yahya Kemal'in "İthaf" manzumesi etrafında bazı düşünceler*
Abdullah Uçman
- 937 *"Hocazâde" ve "Hâfız" Mehmed Âkif: istiklâl şâirimizin dikkatlerden kaçan önemli iki vafı*
Mustafa Uzun
- 971 *The gift of letters: correspondence between Nergisi (d. 1634) and Veysi (d. 1627)*
Christine Woodhead
- 1043 *Tarihsel bir veri olarak şer'iyye sicilleri*
Esra Karayel Muhacir
- 1069 *Efemera bulunduran/derleyen yerler: Bir değerlendirme*
Ş. Nihal Somer-İshak Keskin
- 1085 *Hizmet kurumlarında bilgi yönetimi*
Burçak Şentürk
- 1097 *Türkiye kütüphaneleri Arap harfli basma kitap katalogları üzerine bibliyografik bir değerlendirme (1929-2009)*
Hüseyin Türkmen
- 1133 *Gazeteci ve matbaacı Selim Fâris Şidyak'ın terekesi*
Mustafa Birol Ülker
- 1155 *Etkin ve verimli bir kütüphane yönetiminde kütüphanecilerin sahip olması gereken temel yetkinlikler*
Asiye Kakırman Yıldız
- 1171 *Seçme bibliyografya*
- 991 – 1169 KÜTÜPHANECİLİK VE ARŞİVCİLİK**
- 993 *Atatürk Kitaplığı'na kazandırılan yeni yazmalardan bir kesit*
Ş. Nail Bayraktar
- 1007 *Cumhuriyet arşivinde araştırmaya açılan yeni belgeler ışığında harf devriminin Bulgaristan ve Tataristan'da etkisi*
Niyazi Çiçek
- 1021 *Kütahya Belediyesi Mustafa Hakkı Yeşil (Ö. 1986) Kütüphanesi ve kütüphanede bulunan el yazması divânlar*
Ersen Ersoy